

ΔΕΟ24

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

1

eclass4U

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΜΟΥ Γ

ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΟΙ ΘΕΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

2

ΤΟΜΟΣ Γ

Επιμέλεια Ύλης : Βίκυ Βάρδα ΙΑΝ '2019

Τ. 210-5711 484
Θερμοπυλών 17 Περιστέρι
www.eclass4u.gr
grammatela@eclass4u.gr

eclass4U
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

- Το πρώτο κεφάλαιο του βιβλίου παρουσιάζει μια συνοπτική εισαγωγή στη θεωρία της ευρωπαϊκής ενοποίησης.
- Συγκεκριμένα, αναφέρεται περιληπτικά στις θεωρούμενες ως βασικές θεωρίες/μήτρες της περιφερειακής ολοκλήρωσης, από τις οποίες προέρχονται όλες οι υπόλοιπες.

Αυτές είναι

- ο πλουραλισμός,
- ο λειτουργισμός/νεολειτουργισμός και
- τη θεωρία της ομοσπονδίας.

ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

- ▶ Στηρίζεται σε δύο κατευθύνσεις :
- ▶ Η πρώτη αναφέρεται στην ενοποίηση ως διαδικασία διαδοχικών σταδίων προς τον τελικό στόχο της δημιουργίας ενός υπερεθνικού κράτους
- ▶ Η δεύτερη ορίζει την ενοποίηση αποκλειστικά σε όρους του τελικού της στόχου.

ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ

5

Επιμέλεια Ύλης : Βίκυ Βάρδα ΙΑΝ '2019

Τ. 210-5711 484
Θερμοπυλών 17 Περιστέρι
www.eclass4u.gr
grammatela@eclass4u.gr

eclass4U
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΥΡΑΛΙΣΜΟΣ

► πλουραλισμός :

φιλοσοφική θεωρία ή αντίληψη, που υποστηρίζει ότι η πραγματικότητα συγκροτείται από πολλαπλές, αυτοτελείς και ανεξάρτητες μεταξύ τους αρχές χωρίς να υπάρχει στη βάση τους μια κοινή θεμελιώδης αρχή:

► Ο πλουραλισμός αποτελεί μια σχολή σκέψης η οποία αναφέρεται πρωτίστως στη **δημιουργία συνθηκών ειρηνικής συνύπαρξης** μεταξύ των κρατών στο διεθνές σύστημα. Μ' αυτή την έννοια, υπογραμμίζει κυρίως τις δυνατότητες συνεργασίας μεταξύ των εθνικών κρατών ως αυτόνομων μονάδων.

- Ενδιαφέρεται συνήθως για τη δημιουργία συνθηκών ειρηνικής συνύπαρξης μεταξύ των κρατών στο διεθνές σύστημα και δεν ενδιαφέρεται να καταργήσει τα εθνικά κράτη ως αυτόνομες μονάδες. Στοχεύει στην ανάπτυξη μιας «κοινότητας ασφάλειας» η οποία ορίζεται ως μια ομάδα ανθρώπων η οποία έχει ενοποιηθεί .

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΣΜΟΣ

- Ο λειτουργισμός, ως μέθοδος ανάλυσης των κοινωνικών φαινομένων, προέρχεται από τη θεωρητική αντίληψη του 19ου αιώνα που παρομοίαζε την κοινωνία με ζωντανούς οργανισμούς και παρουσίαζε τα κοινωνικά φαινόμενα ως βιολογικά. Η αναλυτική του προσέγγιση εξετάζει διεξοδικά τη λειτουργία ανθρώπων και θεσμών και δεν ασχολείται με τη γέννηση και τη δημιουργία των κοινωνικών φαινομένων.
- Ο λειτουργισμός αναφέρεται σε μια σχολή σκέψης, η οποία υπογραμμίζει ιδιαίτερα τις απεριόριστες δυνατότητες συνεργασίας μεταξύ των εθνικών κρατών σε τομείς και πλευρές των σύγχρονων κοινωνιών που κυριαρχούνται από το ρόλο των τεχνοκρατών/ειδικών, και συνεπώς χαρακτηρίζονται από ανάθεση σημαντικών λειτουργιών από τους πολιτικούς/πολιτικό σύστημα στους τεχνοκράτες. Οι τομείς αυτοί χαρακτηρίζονται κατά κανόνα από αυξημένο ρόλο των οικονομιών κλίμακας και συνεπώς από τη δημιουργία διεθνών οργανισμών για την καλύτερη διαχείρισή τους.
- Στηρίζεται πάνω σε μια ενδιαφέρουσα διάσταση. Σε μερικά προβλήματα των συγχρόνων κοινωνιών και κυρίως εκείνα που αφορούν θέματα ποιότητας ζωής και υπάρχουν απεριόριστες δυνατότητες συνεργασίας μεταξύ των εθνικών κρατών και δημιουργίας εθνικών οργανισμών για την καλύτερη αντιμετώπισή του το οποίο οφείλεται κυρίως στην ανάπτυξη και διάδοση νέων τεχνολογιών .

ΝΕΟΛΕΙΤΟΥΡΓΙΣΜΟΣ

- Ο νεολειτουργισμός αποτελεί επέκταση του λειτουργισμού, και βασικό του χαρακτηριστικό/συστατικό στοιχείο αποτελεί **το φαινόμενο της διάχυσης** ή υπερχείλισης (“spill over”).
- **έμφαση στο ρόλο των τεχνοκρατικών ελίτ**, η θεωρία προβλέπει τη σταδιακή υποκατάσταση ή υπερφαλάγγιση του εθνικού κράτους, μέσω της τμηματικής ανάθεσης αρμοδιοτήτων στους κεντρικούς θεσμούς της Ένωσης ξεκινώντας από τις οικονομικές και καταλήγοντας στις πολιτικές αρμοδιότητες.

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΣΜΟΣ

- ▶ ο ομοσπονδισμός αποτελεί το παλαιότερο θεωρητικό υπόδειγμα με ηλικία αρκετών αιώνων.
- ▶ Το βασικό νόημα αυτού του υποδείγματος είναι η **δημιουργία ενός υπερεθνικού κράτους** από μια ομάδα προηγουμένως κυρίαρχων κρατών.
- ▶ Το νόημα είναι η δημιουργία ενός υπερεθνικού κράτους από μια ομάδα προηγουμένως κυρίαρχων κρατών.

Η ομοσπονδιακή σκέψη διαιρείται σε τέσσερις μεγάλες κατηγορίες:

1. **Νέος ομοσπονδισμός** αντιπροσωπεύει τη τάση απώλειας της αυτονομίας των μερών σε ένα ομοσπονδιακό σύστημα αλλά και η ανάδειξη από την αγορά κέντρων οικονομικής και πολιτικής ισχύος τα οποία παρακάμπτουν τη διοικητική κατανομή των αρμοδιοτήτων σε μια ομοσπονδία.
2. **Ομοσπονδισμός ως ιδεολογία.** Τάση η οποία στηρίζεται κυρίως στον Spinelli και το ρόλο του στην προσπάθεια δημιουργίας της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Κοινότητας κατά τη δεκαετία του 50 και στο Σχέδιο Συνθήκης για την Ε.Ε. που κατέθεσε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 1984.
3. **Ομοσπονδισμός** ως διαδικασία στοχεύει την ανάδειξη και θεσμική κατοχύρωση της διαφορετικότητας των μερών που απαρτίζουν μια ομοσπονδία.
4. **Συνολικά ομοσπονδισμός** τάση συνολικής διευθέτησης του πολιτικού συστήματος η οποία και θεωρήθηκε ως απάντηση στο φασισμό.

ΣΕ ΤΙ ΔΙΑΦΈΡΕΙ ΜΙΑ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΊΑ ΑΠΟ ΜΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΊΑ;

ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ	ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
αποτελεί χαλαρή ένωση μεταξύ κρατών	είναι μια ένωση που αντλεί την κυριαρχία της από τους πολίτες της ένωσης αυτής
είναι το αποτέλεσμα μιας διεθνούς συνθήκης ή μιας συμφωνίας η οποία έχει συνήθως περιορισμένη χρονική εφαρμογή	είναι προϊόν του συντάγματος το οποίο υπερέχει όλων των άλλων μηχανισμών από τους οποίους οι εθνικές και υποεθνικές κυβερνήσεις αντλούν τις εξουσίες τους.
οι εξουσίες είναι ευρύτερες συνήθως αποκλειστικές και ικανές να εφαρμοστούν από τα όργανα της ομοσπονδίας.	οι εξουσίες των κοινών θεσμών είναι περιορισμένες
τα μέρη διατηρούν την κυριαρχία τους	η κυριαρχία στηρίζεται σε ολόκληρη την ομοσπονδία
Επιμέλεια Ύλης : Βίκυ Βάρδα ΙΑΝ '2019	

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΛΑΣΙΚΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ;

Κοινοτικό υπόδειγμα	Κρατικό υπόδειγμα
Νεολειτουργισμός	Λειτουργισμός
Ομοσπονδισμός	Πλουραλισμός

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

- ιστορική εξέλιξη του φαινομένου της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο.
- Κατά τη μεταπολεμική περίοδο οι χώρες της Ευρώπης αντιμετώπιζαν κυρίως την πρόκληση της οικονομικής ανασυγκρότησης, και σ' αυτό το πλαίσιο το αμερικανικό Σχέδιο Μάρσαλ αποτέλεσε αρωγό στη δύσκολη εκείνη περίοδο.
- Παράλληλα, κατά την ψυχροπολεμική αυτή περίοδο, η αμερικανική ηγεσία ενθάρρυνε την στενότερη ευρωπαϊκή συνεργασία με στόχο την οικονομική ανασυγκρότηση, αλλά και την αποτροπή της σοβιετικής επεκτατικότητας στην Ευρώπη.
- Σ' αυτό το πλαίσιο, νέοι διεθνείς οργανισμοί δημιουργούνται, όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης το 1949 και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ) το 1951.

Ενότητα 2.1 Από το Τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου ως τη Δημιουργία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (1958)

- ▶ Τα πρώτα βήματα συνεργασίας των κρατών της Δυτικής Ευρώπης είναι οικονομικής φύσεως.
- ▶ **ΟΕΟΣ** (Οργανισμός Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) (1948), πρόδρομος του ΟΑΣΑ (1961), οργανώνει τη συνεργασία ανάμεσα στα δεκάξι ευρωπαϊκά κράτη που λαμβάνουν τη βοήθεια του αμερικάνικου σχεδίου Marshall
- ▶ **Το Συμβούλιο της Ευρώπης** (1949), παρήγαγε συμφωνίες σε νομικά, οικονομικά, κοινωνικά, πολιτιστικά και οικονομικά ζητήματα.
- ▶ **NATO** (1949), αντιστάθμισμα στην αυξανόμενη στρατιωτική ισχύ της ΕΣΣΔ, κυριάρχησε η Ατλαντική λογική στα ζητήματα ασφαλείας.
- ▶ **Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα** (ΕΚΑΧ) (1951), Γαλλία, Γερμανία, Βέλγιο, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο, Ιταλία.
- ▶ **Ευρωπαϊκή Αμυντική Κοινότητα** (ΕΑΚ) (1952), **δεν** τέθηκε ποτέ σε ισχύ εξαιτίας των γαλλικών επιφυλάξεων.

Τα κράτη ενώ μπορούν να συνεργάζονται για την επίτευξη των κοινών οικονομικών τους συμφερόντων, **δεν** είναι διατεθειμένα να κάνουν συμβιβασμούς σε πολιτικό επίπεδο.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

- ✓ **Ο ψυχρός πόλεμος**
- ✓ **Η αμερικανική στρατηγική της αποτροπής**
- ✓ **Η αναγκαιότητα της οικονομικής ανασυγκρότησης των ευρωπαϊκών κρατών.**

ΣΧΕΔΙΟ SCHUMAN

- ▶ Η λογική του **σχεδίου SCHUMAN** ήταν σχετική απλή. Μέσω της δημιουργίας ενός διεθνούς οργανισμού για την από κοινού διαχείριση της παραγωγής άνθρακα και χάλυβα εκείνη την εποχή οι πιο σημαντικές πρώτες ύλες για την οικονομία, θα εξομαλύνονταν και οι γαλλογερμανικές διαφορές.
- ▶ Στην **EKAX** συμμετείχαν οι έξι χώρες οι οποίες αργότερα ίδρυσαν την ευρωπαϊκή οικονομική κοινότητα δηλαδή, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ομοσπονδιακή δημοκρατία της Γερμανίας, το Βέλγιο, η Ολλανδία και το Λουξεμβούργο.

Οι Συνθήκες της Ρώμης (1958)

- ▶ Δημιουργία Κοινή Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) για λόγους πολιτικούς και οικονομικούς
- ▶ Τα θεσμικά όργανα που δημιουργήθηκαν είναι:
 1. Επιτροπή
 2. Συμβούλιο
 3. Συνέλευση
 4. ΔικαστήριοΕπικουρικά Όργανα: Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΟΚΕ), Ελεγκτικό Συνέδριο

ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

- ▶ Υπογράφηκαν στη Ρώμη δύο συνθήκες, η μια αφορά τη **συνεργασία σε θέματα της ατομικής ενέργειας (ΕΚΑΕ)** και η δεύτερη αφορά κυρίως την **οικονομική συνεργασία**.
- ▶ Η συνθήκη της ΕΚΑΕ έχει περιορισμένο πεδίο εφαρμογής τις πυρηνικές βιομηχανίες, και προβλέπει μεταξύ άλλων την ανάπτυξη της έρευνας τη βελτίωση της υποδομής των βιομηχανιών και τη δημιουργία κοινής αγοράς στον τομέα.

Η συνθήκη της Ρώμης με την οποία δημιουργήθηκε η ΕΟΚ έχει τρία πλαίσια πολιτικής.

- ❑ *Μια τελωνειακή ένωση*
- ❑ *Μια κοινή αγροτική πολιτική*
- ❑ *Ένα σύστημα θεσμών επιφορτισμένων με τη διαχείριση του συστήματος καθώς και των κανόνων για τη λειτουργία του.*

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΖΩΝΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Η ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ

Αφορά τα βιομηχανικά και τα αγροτικά προϊόντα

Διαθέτει κοινό εξωτερικό δασμολόγιο

Καταργεί δασμούς, ποσοτώσεις και μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος στο εμπόριο μεταξύ των χωρών που την απαρτίζουν.

Η ΖΩΝΗ ΕΛΕΥΘ. ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Αφορά τα βιομηχανικά προϊόντα

Δεν διαθέτει κοινό εξωτερικό δασμολόγιο

Καταργεί δασμούς, ποσοτώσεις και μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος στο εμπόριο μεταξύ των χωρών που την απαρτίζουν.

ΛΟΓΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

- ▶ Δημιουργήθηκε επειδή όλες οι αρχικές χώρες της ΕΟΚ διέθεταν μια αγροτική πολιτική για την ενίσχυση των εισοδημάτων των αγροτών τους.
- ▶ Ο αγροτικός τομέας ήταν ισχυρός από τη άποψη του ποσοστού του συνολικού πληθυσμού που ήταν απασχολημένος σε γεωργικές δραστηριότητες και για αυτό το λόγο θα μπορούσε να αξιοποιηθεί ως σύμμαχος στην προσπάθεια ανοικοδόμησης της ΕΟΚ.
- ▶ Η Γαλλία δεν θα δεχόταν τη συμμετοχή της σε ένα σύστημα που προέβλεπε απελευθέρωση του εμπορίου στα βιομηχανικά προϊόντα χωρίς μέριμνα για τη γεωργία.

ΓΙΑΤΙ ΠΡΟΤΙΜΗΘΗΚΕ Η ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΕΝΩΣΗ

- ▶ Η ΤΕ προτιμήθηκε ως λύση καλύτερης επιλογής κυρίως γιατί συνδύαζε την απελευθέρωση του εμπορίου στο εσωτερικό της με την προστασία από τον εξωτερικό ανταγωνισμό.
- ▶ Κάτι που δεν ήταν δυνατό να επιτευχθεί από την ΖΕΣ γιατί δεν διέθετε κοινή εμπορική πολιτική.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΙΑ ΤΑ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΟΚ-ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ ΤΟΥ 1958

Τα κύρια θεσμικά όργανα της ΕΟΚ είναι :

- το συμβούλιο των υπουργών ,
- η επιτροπή των ευρωπαϊκών κοινοτήτων,
 - η συνέλευση και
- το δικαστήριο των ευρωπαϊκών κοινοτήτων.

Τα επικουρικά θεσμικά όργανα είναι

- η ΟΚΕ και
- το ελεγκτικό συνέδριο.

ΓΙΑΤΙ ΕΓΙΝΕ Ο ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ? ΠΟΙΟ ΗΤΑΝ ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΟΥ? ΠΟΙΑ ΧΩΡΑ ΠΡΩΤΟΣΤΑΤΗΣΕ

- Ο **συμβιβασμός του Λουξεμβούργου** έγινε γιατί η Γαλλία αντέδρασε στην εφαρμογή των διατάξεων της Συνθήκης για την ειδική πλειοψηφία, τον προϋπολογισμό και τη χρηματοδότηση της κοινής αγροτικής πολιτικής.
- Το αποτέλεσμα του ήταν η **εφαρμογή της ομοφωνίας** στο συμβούλιο των υπουργών ακόμη και για τα ήσσονος σημασίας θέματα.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΜΠΟΔΙΩΝ

- ▶ Τα δασμολογικά εμπόδια είναι οι δασμοί, οι ποσοπιστώσεις και τα μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος.
- ▶ Τα μη δασμολογικά εμπόδια είναι οι τεχνικές, οι φυσικές και οι φορολογικές προδιαγραφές.
- ▶ Η πρώτη κατηγορία εμποδίων είναι άμεση και εφαρμόζεται στα σύνορα της κάθε χώρας, ενώ η δεύτερη είναι έμμεση.
- ▶ Με την ολοκλήρωση της ΤΕ το 1968 καταργήθηκαν τα δασμολογικά εμπόδια ενώ άρχισε να γενικεύεται η χρήση των μη δασμολογικών εμποδίων. Το αποτέλεσμα ήταν να αμφισβητείται στην πράξη το άνοιγμα των αγορών που πέτυχε η ΤΕ.

Η ΕΝΙΑΙΑ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΠΡΑΞΗ (1987).

- Η ΕΕΠ θεωρείται πολύ σημαντική Συνθήκη γιατί εκτός των άλλων έθεσε τα θεμέλια για τη δημιουργία της Ενιαίας Αγοράς και έτσι αποτέλεσε τη βάση για την αναγέννηση της ευρωπαϊκής ενοποίησης μετά από χρόνια στασιμότητας.

Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη

- ▶ **Κατάρρευση του συστήματος Bretton Woods** λόγω της δημοσιονομικής και φορολογικής πολιτικής των ΗΠΑ, ως αποτέλεσμα της πολιτικής του Βιετνάμ.
- ▶ Το 1981 και 1986 προσχωρήσεις της Ελλάδας, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας.

Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (ΕΕΠ), είναι η πρώτη αναθεώρηση της Συνθήκης της Ρώμης (1987).

- ▶ Αιτία της ήταν η αντιμετώπιση του διεθνούς ανταγωνισμού των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας στο χώρο της υψηλής τεχνολογίας. Κατέταξε τα μη δασμολογικά εμπόδια σε τρεις κατηγορίες:
 1. Τεχνικά εμπόδια
 2. Φυσικά εμπόδια
 3. Φορολογικά εμπόδια
- ▶ Βασικός στόχος η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ως το 1992 και καθορίζει νέους στόχους σε τομείς όπως περιβάλλον, έρευνα και τεχνολογία.

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΠΕΦΕΡΕ Η ΕΝΙΑΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΑΞΗ;

- α) μετάβαση στην αρχή της ειδικής πλειοψηφίας
- β) περισσότερες εξουσίες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- γ) δέσμη νέων οικονομικών στόχων
- δ) μηχανισμός Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας
- ε) «Κοινή Αγορά»: απελευθέρωση της κίνησης των παραγωγικών συντελεστών

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕΠ ΚΑΙ ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΟΝΟΜΑΣΤΗΚΕ ΕΤΣΙ

- ▶ Η επαναφορά της ειδικής πλειοψηφίας για τα θέματα της εσωτερικής αγοράς αποτελεί μία ακόμη συνεισφορά της ΕΕΠ εκτός όλων αυτών που εκτίθενται παραπάνω.
- ▶ Η ΕΕΠ είναι σημαντική επίσης γιατί στρέφει το ευρωπαϊκό σύστημα συνεργασίας προς τη βιομηχανία και τις υπηρεσίες μέσω της δημιουργίας κοινών πολιτικών και δράσεων στους τομείς αυτούς σπάζοντας τη μονομέρεια του συστήματος με τη γεωργία.
- ▶ Ονομάστηκε ενιαία ευρωπαϊκή πράξη γιατί σε ένα μοναδικό κείμενο συνυπάρχουν και η αναθεώρηση της συνθήκης της Ρώμης αλλά και η ένταξη της Ευρωπαϊκής πολιτικής συνεργασίας στο σώμα των συνθηκών .

Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (1993).- ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ (1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1993)

Τρεις κυρίως παράγοντες επέδρασαν αποφασιστικά στην εμφάνιση της Συνθήκης για την Ε.Ε. :

α/ η Ενιαία Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕΠ) το 1987,

β/ Η κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού (1989),

γ/ η επανένωση της Γερμανίας (1990).

- ▶ Υπογραφή Συνθήκης Μάαστριχτ (1992), σε ισχύ από 1^η Νοεμβρίου 1993.
- ▶ Είναι αναθεωρητική των προηγούμενων συνθηκών περιλαμβάνει τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρεις πυλώνες: **την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ)** και τη συνεργασία σε θέματα δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων. Και οι τρεις πυλώνες μοιράζονται το ίδιο θεσμικό πλαίσιο.

Η ευρωπαϊκή ένωση αποτελείται από τρεις πυλώνες υπό την αιγίδα του ευρωπαϊκού συμβουλίου. Οι τρεις πυλώνες είναι

1^{ος} πυλώνας : η ευρωπαϊκή κοινότητα που αποτελείται από τις τρεις προϋπάρχουσες κοινότητες δηλαδή την ΕΟΚ την ΕΚΑΧ και τη ΕΚΑΕ

2^{ος} πυλώνας : κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας

3^{ος} πυλώνας : συνεργασία σε θέματα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων.

- Η ευρωπαϊκή ένωση δεν διαθέτει όργανα δανείζεται εκείνα της ευρωπαϊκής κοινότητας .

Τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. αποτελούν το κλειδί για την κατανόησή της.

- Το άρθρο 4 αναφέρεται σε όλα τα θεσμικά όργανα της ένωσης συμπεριλαμβανομένης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.
- Με τη δημιουργία των νέων κοινών πολιτικών και γενικότερα με την τάση επέκτασης που δείχνει το Ευρωπαϊκό Σύστημα Συνεργασίας μετά το 1987, τίθεται και το ζήτημα της κατανομής της δικαιοδοσίας μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών –μελών.

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ

- ▶ Η αρχή αυτή εισήχθη στις Συνθήκες με τη συνθήκη για τη ευρωπαϊκή ένωση στο άρθρο 3β από τα ομοσπονδιακά συστήματα και από την παράδοση του κοινωνικού καθολικισμού.
- ▶ Η έννοια είναι ασαφής στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ένωσης.

ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΧΘΗ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ);

Στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση η αρχή αυτή ευρίσκεται στο άρθρο 3β (ΣΑΜ) το οποίο έλεγε:

«(...) σε χώρους οι οποίοι δεν ανήκουν στην αποκλειστική της αρμοδιότητα, η Κοινότητα θα αναλαμβάνει δράση, με αναφορά στην αρχή της επικουρικότητας, μόνον όταν και στον βαθμό κατά τον οποίο οι στόχοι της προτεινόμενης δράσης δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη-μέλη και άρα λόγω της κλίμακας και των επιπτώσεων τους μπορούν καλύτερα να επιτευχθούν από την Κοινότητα».

ΤΙ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

- ✓ Τροποποιήσεις και προσθήκες στις τρεις υφιστάμενες συνθήκες για την ΕΚΑΧ, την ΕΥΡΑΤΟΜ και την ΕΟΚ
- ✓ Διατάξεις σχετικά με τη συνεργασία τους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων και προβλέπει τη συνεργασία μεταξύ αστυνομικών και δικαστικών αρχών .
- ✓ Διατάξεις σχετικά με τη κοινή εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας, ειδικές διατάξεις για την κοινωνική πολιτική
- ✓ Διατάξεις για την δημιουργία σε τρεις φάσεις μιας οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Η ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΟΥ 1996- Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ (1997)

- Ως αποτέλεσμα της διακυβερνητικής διάσκεψης του 1996 τα 15 πλέον κράτη – μέλη της Ε.Ε. μετά τη διεύρυνση του 1995 και την ένταξη της Σουηδίας, της Φινλανδίας και της Αυστρίας, υπέγραψαν το 1997 τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, με την οποία αναθεώρησαν μερικώς τη Συνθήκη για την Ε.Ε. αλλά στην ουσία πρόκειται για μια ακόμη αναθεώρηση της Συνθήκης της Ρώμης του 1957.

Σε αντίθεση με τη Συνθ.Ε.Ε. και την Ε.Ε.Π, η Συνθήκη του Άμστερνταμ

- χαρακτηρίζεται από μια γενικευμένη έλλειψη οράματος ως προς το μέλλον της Ένωσης. Από την άλλη μεριά η Συνθήκη του Άμστερνταμ συνέπεσε χρονικά με τη δημιουργία της ΟΝΕ. Η συγκεκριμένη Συνθήκη διατήρησε αναλλοίωτη τη δομή της Ένωσης σε τρεις πυλώνες.

Η Διακυβερνητική Διάσκεψη του 1996 και η Συνθήκη του Άμστερνταμ (1997)

Η **Διακυβερνητική Σύσκεψη** αποτελεί διαπραγμάτευση μεταξύ κυβερνήσεων έξω από το πλαίσιο διαδικασιών της Ένωσης και των θεσμικών οργάνων. Όλες οι Ευρωπαϊκές Συνθήκες έχουν τροποποιηθεί μέσω των Διακυβερνητικών Διασκέψεων

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ για την Ευρωπαϊκή Ένωση καθιέρωσε μια διαδικασία για πρώτη φορά για την αναθεώρησή της.

Συνθήκη του Άμστερνταμ (1997), κρατάει αναλλοίωτη τη δομή της Ένωσης σε τρεις πυλώνες αν και ο τρίτος εμφανίζεται σημαντικά διαφοροποιημένος σε σχέση με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ καθώς θέματα μεταφέρθηκαν στην κοινοτική μέθοδο λήψης αποφάσεων.

Η Συνθήκη της Νίκαιας

Η ΔΔ του 2000 είχε ως σκοπό την αναθεώρηση ορισμένων διατάξεων που θα έπρεπε να είχαν αναθεωρηθεί κατά την προηγούμενη ΔΔ, τα υπόλοιπα του Άμστερνταμ.

Η διάσκεψη περιλαμβάνει τα εξής θέματα:

1. το μέγεθος και τη σύνθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
2. η στάθμιση των ψήφων.
3. Πιθανότητα επέκτασης της ειδικής πλειοψηφίας.
- 4.Αναγκαία τροποποίηση των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων
5. Σύνθεση Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
6. Αναδιοργάνωση Δικαστηρίου και Πρωτοδικείου
7. Σύνθεση των επικουρικών οργάνων της ΕΕ
8. Ευελιξία ή "στενότερη συνεργασία"

Η ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ. (Ρώμη 2003)

1

Η Συνθήκη της Νίκαιας εκπονήθηκε από τις κυβερνήσεις των Δεκαπέντε σαν παροδική Συνθήκη για να επιτρέψει στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα/Ένωση (ΕΚ/ΕΕ) να λειτουργήσει προσωρινά μετά από την ένταξη δέκα νέων μελών.

2

Δεν θέλησαν μέσω αυτής της προσωρινής Συνθήκης να επιτρέψουν στην ΕΚ/ΕΕ να κάνει νέα βήματα προόδου. Θέλοντας, πάντως, να προωθήσει τη διαδικασία της ολοκλήρωσης προς μια ουσιαστική μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου της διευρυμένης Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας συγκάλεσε μια νέα διακυβερνητική διάσκεψη για να προτείνει μια νέα και ευρύτερη τροποποίηση των Συνθηκών.

Για να εξασφαλίσει μια καλή προετοιμασία

- αυτής της διάσκεψης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Laeken (14-15 Δεκεμβρίου 2001) αποφάσισε να συγκαλέσει μια Συνέλευση για το μέλλον της Ευρώπης, με τον πρώην Πρόεδρο της Γαλλικής Δημοκρατίας, κ. Giscard d'Estaing ως πρόεδρο.

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ

Η Συνέλευση απαρτιζόταν από αντιπροσώπους των κυβερνήσεων και των εθνικών κοινοβουλίων των κρατών μελών καθώς επίσης και από αντιπροσώπους όλων των Ευρωπαϊκών οργάνων.

Η Συνέλευση αυτή αποφάσισε να αποκαλέσει τη Συνθήκη που ετοιμάζε «Συνθήκη για τη Θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης».

ΠΟΙΕΣ ΗΤΑΝ ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ;

- Θεσμοθετείται η θέση του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου
- Θεσμοθετείται νέα θέση Υπουργού Εξωτερικών της Ένωσης
- Αυξάνεται ο αριθμός των ευρωβουλευτών
- Αλλάζει η σύνθεση της Επιτροπής
- Νέα ειδική πλειοψηφία
- Επέκταση διαδικασίας συναπόφασης
- δικαίωμα της λαϊκής πρωτοβουλίας
- ρήτρα αμοιβαίας συνδρομής
- Καταργούνται οι τρεις πυλώνες
- δικαίωμα εθελοντικής αποχώρησης κράτους-μέλους
- Ενισχύεται η κοινωνική διάσταση της Ένωσης Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

- ▶ υπέγραψαν οι αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων των 27 κρατών μελών, στις 13 Δεκεμβρίου 2007, διατήρησε όλα τα σημαντικά στοιχεία της αποθανούσης συνταγματικής Συνθήκης,

Η Μεταρρυθμιστική Συνθήκη- (Η Συνθήκη της Λισαβόνας)

01

Τέθηκε σε ισχύ από τη 1.12.2009

02

Οι Συνθήκες πλέον είναι δύο: Η Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Συνθήκη της Λισαβόνας δεν τις αντικαθιστά απλά τις αναθεωρεί και τις δύο και ονοματίζει τη πρώτη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

03

Η αναφορά σε Κοινότητα ή Ευρωπαϊκή Κοινότητα **αντικαθίσταται** με τον όρο Ένωση.

04

Υπήρξε δύσκολη η διαδικασία κύρωσης. Λόγω της Ιρλανδίας η Ε.Ε. προχώρησε σε σειρά δεσμεύσεων γνωστές ως "Ιρλανδικές εγγυήσεις"

05

Ασχολείται σχεδόν αποκλειστικά από θεσμικά ζητήματα.

06

Δεν καταργεί τις προηγούμενες Συνθήκες, παραμένουν σε ισχύ

Η Μεταρρυθμιστική Συνθήκη (Η Συνθήκη της Λισαβόνας) (... συνέχεια)

► Βασικά Χαρακτηριστικά

1. Τροποποιεί τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (1993) και τη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (1958). Οι συμβολικού χαρακτήρα διατάξεις έχουν απαλοιφθεί.

2. Αποκτά νομική διεθνή προσωπικότητα που της αποδίδεται ρητώς από τα μέλη. Κατάργηση των τριών πυλώνων της Ε.Ε. και η ένταξη της σχετικής ύλης σε μια μοναδική διαδικασία λήψης αποφάσεων, συνήθης νομοθετική διαδικασία.

Η
Μεταρρυθμιστική
Συνθήκη (Η
Συνθήκη της
Λισαβόνας) (...
συνέχεια)

3. Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου με θητεία 2,5 χρόνια, 5 χρόνια ο χρόνος μέγιστης παραμονής. Η εκ περιτροπής εξαμηνιαία Προεδρία παραμένει σε ισχύ για τα επιμέρους τομεακά συμβούλια.

- Ο Ύπατος αρμοστής για τα Εξωτερικά θέματα και την πολιτική ασφάλειας συνδυάζει την προηγούμενη θέση του Αντιπροέδρου της Επιτροπής και Επιτρόπου για τα εξωτερικά θέματα με εκείνη του Ύπατου αρμοστή και θα προϊσταται της Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης της Ε.Ε. και θα υποβοηθείται από τη Διπλωματική Υπηρεσία, η οποία δημιουργείται για πρώτη φορά.
- Συνδυάζει τρεις λειτουργίες: Πρόεδρος του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων, Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Ύπατος Αρμοστής.

Η Μεταρρυθμιστική Συνθήκη (Η Συνθήκη της Λισαβόνας) (... συνέχεια)

4. Αλλαγές στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, σύστημα διπλής πλειοψηφίας. Πιο διαφανές και κατανοητό σύστημα. Θα βρίσκεται σε αποκλειστική εφαρμογή από το 2017. Η ειδική πλειοψηφία θα ισχύει μόνο για τα Συμβούλια των Υπουργών.

5. Αναβαθμίζεται ο ρόλος των Εθνικών Κοινοβουλίων, αποκτούν σημαντικό αν και περιορισμένο ρόλο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

6. Χάρτα των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Εμπεριέχει 50 θεμελιώδη δικαιώματα και οριζόντιες διατάξεις που ορίζουν την εφαρμογή της Χάρτας. Τα περιεχόμενα κατανέμονται σε 6 ενότητες.

7. Κατανομή αρμοδιοτήτων, σύστημα πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, είναι γνωστός και ως αρχή της επικουρικότητας. Όσες αρμοδιότητες δεν έχουν παραχωρηθεί στην Ε.Ε. ανήκουν στα κράτη μέλη. Οι αρμοδιότητες της Ε.Ε. είναι αποκλειστικές, συντρέχουσες και υποστηρικτικές.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ.

Οι ευρωπαϊκές συνθήκες από το 1950/51 ως τις μέρες μας δημιουργούνται ή τροποποιούνται μέσω της διαδικασίας των διακυβερνητικών διασκέψεων. Μια διακυβερνητική διάσκεψη αποτελεί εξ ορισμού μια διαπραγμάτευση μεταξύ κυβερνήσεων έξω από το πλαίσιο των διαδικασιών της Ένωσης και των θεσμικών οργάνων της. Υπάρχουν μεταξύ τους πολλές ομοιότητες :

Οι διαπραγματεύσεις καθορίζονται συνήθως από εκθέσεις και συστάσεις που έχουν εκπονηθεί προηγουμένως

Το μεγαλύτερο μέρος της σχετικής εργασίας εκτελείται από εμπειρογνώμονες κάτω από την καθοδήγηση και τον συντονισμό του συμβουλίου των υπουργών. Το 1991, οι τελικοί όροι καθορίστηκαν από το ευρωπαϊκό συμβούλιο.

Όλες οι διακυβερνητικές διασκέψεις πέτυχαν εν πολλοίς τους βασικούς στόχους τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

53

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

- ▶ Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στο ρόλο και τις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
Ο λειτουργικός ρόλος της Επιτροπής περιλαμβάνει τέσσερις αλληλένδετες λειτουργίες:
 - ▶ την πρωτοβουλιακή,
 - ▶ τη διαμεσολαβητική,
 - ▶ την κανονιστική και
 - ▶ τη διοικητική λειτουργία.
- ▶ Οι τέσσερις αυτές λειτουργίες αντανakλούν ουσιαστικά τον διπλό χαρακτήρα της Επιτροπής ως θεσμικού οργάνου που εισηγείται/προτείνει νομοθεσία αφενός, και επιβλέπει την εφαρμογή της κοινοτικής πολιτικής αφετέρου.
- ▶ Μ' αυτή την έννοια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναδεικνύεται ως το κατ' εξοχήν υπερεθνικό όργανο της Ε.Ε. που παίζει κομβικό ρόλο στην ενοποιητική διαδικασία, αλλά που ωστόσο συμβάλει στη θεσμική διαφοροποίηση της Ένωσης από οποιονδήποτε άλλον διεθνή οργανισμό.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποτελείται από 28 Επιτρόπους οι οποίοι προέρχονται από τα κράτη-μέλη χωρίς ωστόσο να εκπροσωπούν τα συμφέροντά τους.

Η Συνθήκη της Λισαβόνας προβλέπει 15 Επιτρόπους από το 2014.

Η Επιτροπή υποβοηθείται στο έργο της από τις διοικητικές υπηρεσίες της οι οποίες χωρίζονται σε εξειδικευμένες Υπηρεσίες και σε Γενικές Διευθύνσεις που έχουν την ευθύνη ενός ή και περισσότερων τομέων πολιτικής.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οι Επίτροποι διαθέτουν επίσης προσωπικές ομάδες, και υποβοηθούνται από τη Γενική Γραμματεία της Επιτροπής.

Η Συνθήκη της Λισαβόνας επέφερε αλλαγές στον τρόπο εκλογής του Προέδρου της Επιτροπής.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προτείνει υποψήφιο με ειδική πλειοψηφία αφού λάβει υπόψη τα αποτελέσματα των Ευρωεκλογών, με άλλα λόγια τον πολιτικό συσχετισμό δυνάμεων στην Ε.Ε.

Ο υποψήφιος εκλέγεται από το Κοινοβούλιο με πλειοψηφία των μελών του, ενώ αν ο υποψήφιος απορριφθεί από το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο πρέπει να προτείνει άλλον υποψήφιο σε ένα μήνα.

η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

διατηρεί τη στρατηγική θέση
την οποία της
εμπιστεύθηκαν οι ιδρυτικές
Συνθήκες.

Αυτό ισχύει ιδιαίτερα στους
τομείς των «κοινών»
πολιτικών, με πιο
χαρακτηριστικές τις
περιπτώσεις της Ενιαίας
Εσωτερικής Αγοράς και
πολιτικής ανταγωνισμού, και
της Νομισματικής Ένωσης.

**ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ
ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ
ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ;**

Πρωτοβουλιακή και
Διαμεσολαβητική

Κανονιστική

Διοικητική

**ΓΙΑΤΙ ΕΊΝΑΙ
ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΟΙ
ΕΠΙΤΡΟΠΟΙ ΝΑ
ΜΗΝ
ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥΝ ΤΑ
ΚΡΑΤΗ ΑΠΟ ΤΑ
ΟΠΟΙΑ
ΠΡΟ΄ΕΡΧΟΝΤΑΙ**

01

Είναι σημαντικό γιατί πέραν του γεγονότος ότι μπορεί να έχουν κυρώσεις που μπορεί να οδηγήσουν ακόμη και στην απώλεια της σύνταξής τους, η πρακτική αυτή θα αφαιρούσε από την ευρωπαϊκή επιτροπή ένα μεγάλο πλεονέκτημα: να εκπροσωπεί και να δρα για την αναβάθμιση του συμφέροντος της κοινότητας συνολικά και όχι υπέρ μεμονωμένων κρατών μελών.

02

Επιπλέον αν συνέβαινε κάτι τέτοιο καμία από τις λειτουργίες της ευρωπαϊκής επιτροπής δεν θα ήταν εφικτή και κατά συνέπεια η ιδιαίτερη φυσιογνωμία της επιτροπής θα ακυρωνόταν.

03

Οι Επίτροποι είναι δηλαδή, πολιτικές προσωπικότητες εμπέλειας με δικές τους απόψεις και συνεισφορές στα κοινά και όχι απλά εκτελεστικά όργανα.

ΠΩΣ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ Η ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η ΕΕ βρίσκεται σε απαρτία όταν παρευρίσκονται 11 από τα μέλη της, συνεδριάζει εβδομαδιαία χωρίς μεταφραστές και λαμβάνει αποφάσεις με απλή πλειοψηφία (11/20).

Τα μέλη της ΕΕ διορίζονται από τις κυβερνήσεις των κρατών –μελών και η θητεία τους είναι πενταετής.

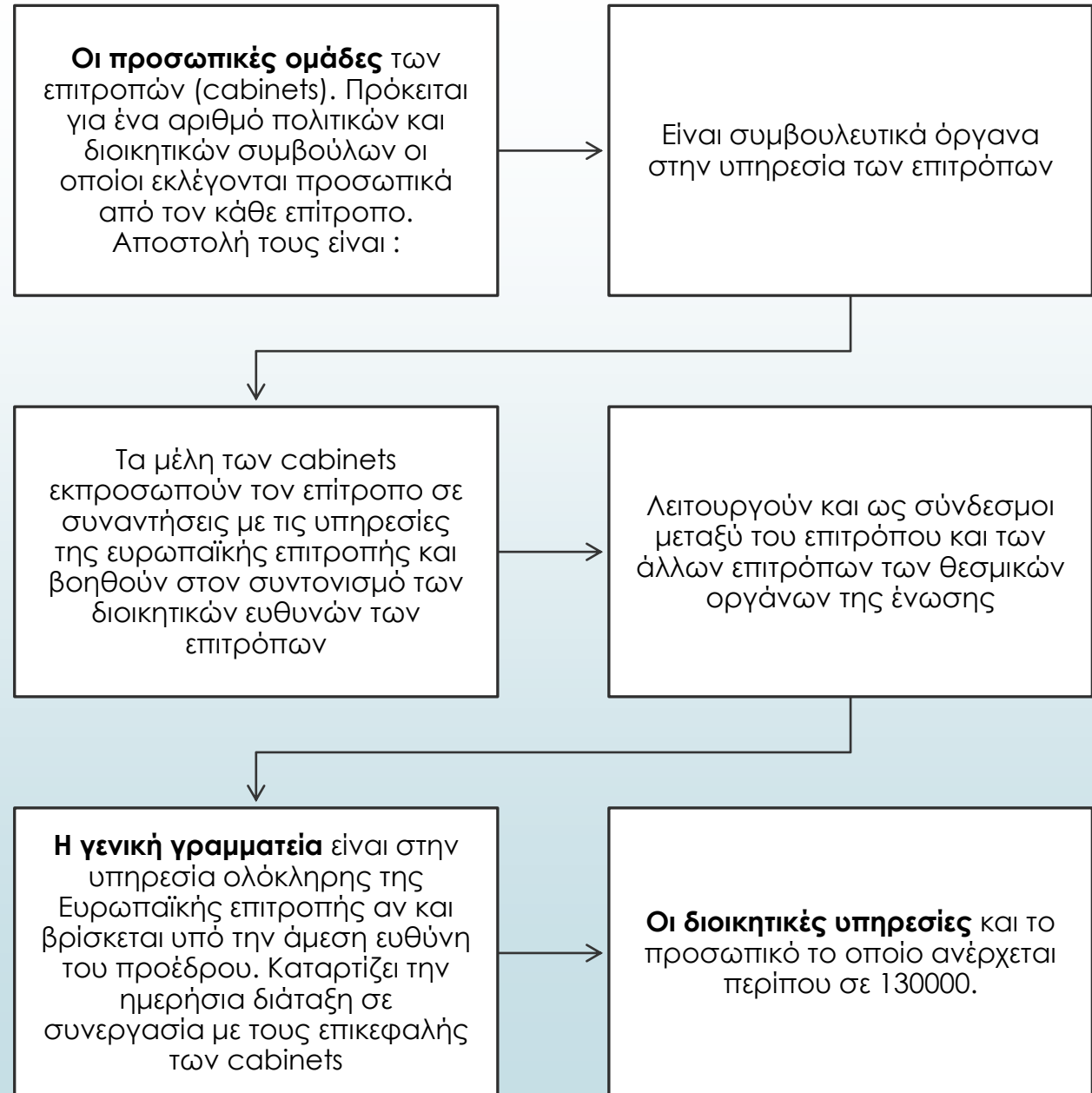
Ο πρόεδρος της ΕΕ προτείνεται με κοινή συμφωνία των κρατών μελών κατόπιν διαβουλεύσεων και με το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο.

Ο προτεινόμενος πρόεδρος της ΕΕ και οι επίτροποι πρέπει να τυχουν της έγκρισης του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου πριν από το διορισμό τους.

Πρόκειται για μια άσκηση περαιτέρω νομιμοποίησης της θέσης και του πολιτικού ρόλου της ΕΕ της οποίας η έλλειψη νομιμοποίησης καθώς δεν είναι άμεσα εκλεγμένο όργανο θεωρείται ότι αποτελεί την καρδιά της δημοκρατικής παθολογίας.

Η ΕΕ ορίζει δύο αντιπροέδρους από τα μέλη της.

ΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ



ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

εννοούμε το αποκλειστικό δικαίωμα της επιτροπής να διαμορφώνει και να προτείνει νομοθεσία στον πρώτο πυλώνα-ευρωπαϊκή κοινότητα.

Η πρόταση αυτή είναι συνήθως ομόφωνη αλλά εάν χρειαστεί και με απλή πλειοψηφία σε οποιαδήποτε όμως περίπτωση ισχύει η αρχή της συλλογικής ευθύνης στις αποφάσεις της ευρωπαϊκής επιτροπής.

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

- υποβοηθάει στην ουσία την πρωτοβουλιακή της λειτουργία. Συνίσταται στη διαμόρφωση των όρων που απαιτούνται προκειμένου οι προτάσεις νομοθετικού περιεχομένου της επιτροπής να γίνουν αποδεκτές έστω και τροποποιημένες.

ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

οι συμβατικές αρμοδιότητες της ευρωπαϊκής επιτροπής της έχουν προσδώσει το χαρακτήρα της συνείδησης της κοινότητας αλλά και του θεσμοφύλακα των συνθηκών.

Ο τρόπος με τον οποίο η ευρωπαϊκή επιτροπή θεωρεί ότι έχει την δυνατότητα να ερμηνεύσει τη συνθήκη και ως εκ τούτου να ενσαρκώνει την έννοια του «κοινού συμφέροντος» είναι εξίσου σημαντικός όσο και η πρωτοβουλιακή της λειτουργία.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

- Έχει το αποκλειστικό δικαίωμα πρωτοβουλίας για τη διαμόρφωση των κοινοτικών πολιτικών στα πλαίσια της ΕΚ μη αποκλειστικό δικαίωμα πρωτοβουλίας πολιτικής στα πλαίσια της ΚΕΠΠΑ
- ✓ Έχει δικαίωμα συμμετοχής και λόγου στα συμβούλια των υπουργών τα οποία συνεδριάζουν
- ✓ Έχει δικαίωμα έκδοσης συστάσεων και γνωμών σε οποιαδήποτε στιγμή για οποιαδήποτε θέμα το οποίο σχετίζεται με τις συνθήκες
- ✓ Έχει δικαίωμα εποπτείας της εφαρμογής των συνθηκών καθώς και δικαίωμα προσφυγής στο δικαστήριο κατά κυβερνήσεων εταιρειών και μεμονωμένων ατόμων.
- ✓ Έχει δυνατότητα να εφαρμόζει τους κανονισμούς της ΚΑΠ και να αποφασίζει για το ύψος των αντισταθμιστικών εισφορών κατά την λειτουργία της κοινοτικής προτίμησης.
- ✓ Έχει δικαίωμα να εκπροσωπεί τη ΕΕ στις σχέσεις της με άλλους διεθνείς οργανισμούς
- ✓ Έχει δικαίωμα να εκπροσωπεί τη ΕΕ σε διαπραγματεύσεις για εμπορικές συνθήκες σε συνεργασία με την επιτροπή του άρθρου 13 τηρώντας όμως τα διαπραγματευτικά πλαίσια τα οποία χάραξε το συμβούλιο
- ✓ Έχει δικαίωμα ελέγχου και πρόσληψης του δικού της προσωπικού
- ✓ Έχει δικαίωμα πλήρους συμμετοχής και πληροφόρησης στις διαδικασίες ΚΕΠΠΑ και της ΣΔΕ
- ✓ Έχει δικαίωμα διαχείρισης του γενικού προϋπολογισμού της ένωσης.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΟΝΙΜΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ.

- Η επιτροπή των μονίμων αντιπροσώπων γνωστή από τα αρχικά της στα γαλλικά ως COREPER και στα ελληνικά γνωστή επίσης και ως ΜΕΑ είναι μια επιτροπή στην ιεραρχία της συμβουλίου η οποία αποτελείται από υπαλλήλους των εθνικών υπουργείων η οποία υποβοηθάει αλλά ποτέ δεν υποκαθιστά το συμβούλιο στις εργασίες του.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Οι συνηθέστεροι τρόποι

- ▶ λήψης απόφασης είναι δύο, η **ομοφωνία** και η **ειδική πλειοψηφία**.
- ▶ Το σύστημα της ειδικής πλειοψηφίας τείνει να εξισορροπεί τις πληθυσμιακές διαφορές μεταξύ των μικρών και των μεγάλων χωρών. Τείνει να ευνοεί τα μικρά κράτη γιατί η αναλογία μεταξύ ψήφων στο συμβούλιο και πληθυσμού είναι υπέρ των μικρών κρατών.

ΠΟΙΑ Η ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΤΑΞΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΣ

Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ:

Άμεση ισχύ

Άμεσο αποτέλεσμα

Ισχύει αυτόματα με τη δημοσίευσή του σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Δεν παρεμβαίνει η Βουλή ή άλλο όργανο της Πολιτείας για να καταστεί μέρος της Ελληνικής έννομης τάξης.

Δημιουργεί υποχρεώσεις και δικαιώματα στους πολίτες των κρατών-μελών της Ε.Ε.

Η ΟΔΗΓΙΑ:

Υπό προϋποθέσεις

Υπό προϋποθέσεις

Δεν ισχύει αυτόματα. Δεν έχει γενική ισχύ αλλά δεσμεύει εκείνους προς τους οποίους απευθύνεται.

Παρεμβαίνει η εκτελεστική εξουσία μέσω της διαδικασίας έκδοσης Προεδρικών Διαταγμάτων.

Δημιουργεί υποχρεώσεις και δικαιώματα στους πολίτες των κρατών-μελών της Ε.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΩΝ.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

- Το τέταρτο κεφάλαιο αναφέρεται στο ρόλο του Συμβουλίου των Υπουργών. Το Συμβούλιο των Υπουργών αποτελεί το κατεξοχήν νομοθετικό και παράλληλα διακυβερνητικό θεσμικό όργανο της Ένωσης με την έννοια ότι εκφράζει τα συμφέροντα των –κυβερνήσεων- των κρατών μελών.

Το Συμβούλιο

εκδίδει τις πράξεις της Ένωσης, δηλαδή τους κανονισμούς, τις οδηγίες, τις συστάσεις και τις αποφάσεις. Οι σημαντικότεροι τύποι κοινοτικής νομοθεσίας είναι οι κανονισμοί και οι οδηγίες.

Οι κανονισμοί έχουν άμεση ισχύ, άμεσο αποτέλεσμα, ισχύουν αυτόματα με τη δημοσίευσή τους χωρίς την παρέμβαση της Βουλής ή άλλου οργάνου της Πολιτείας, δημιουργούν υποχρεώσεις και δικαιώματα στους πολίτες.

Δομή και Σύνθεση

Είναι το κύριο νομοθετικό όργανο της Ε.Ε.

Αποτελείται από εκπροσώπους των κρατών μελών σε επίπεδο υπουργού με αρμοδιότητα να δεσμεύει τη κυβέρνηση του κράτους μέλους. (καθ' ύλη αρμοδιότητα των κρατών μελών).

Τα μέλη ανέρχονται σε 28.

Η λήψη αποφάσεων του Συμβουλίου περιορίζεται σε *ad referendum*, δεν επιτρέπεται δηλαδή ο υπουργός να ψηφίζει υπό αίρεση ότι θα συμφωνήσει και η Κυβέρνηση της χώρας του ή άλλο πολιτειακό όργανο μετά.

Ο μέγιστος αριθμός των συμβούλων είναι 15.

Γίνονται συνεδριάσεις των Συμβουλίων Υπουργών γίνονται μόνο όταν υπάρχει ουσιαστική ημερήσια διάταξη, έχει αναλάβει και την ευθύνη της προετοιμασίας των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων.

Δομή και Σύνθεση (συνέχεια)

- ▶ Όλα τα κράτη μέλη έχουν μόνιμη αντιπροσωπεία με έναν μόνιμο αντιπρόσωπο.
- ▶ Ύπαρξη Επιτροπής Μόνιμων Αντιπροσώπων, COREPER. Χωρίζεται σε δύο μέρη COREPER 1 και COREPER 2. Η COREPER 2 αποτελείται από μόνιμους αντιπροσώπους σε βαθμό Πρέσβων, υποβοηθείται από την ομάδα Antici και ασχολείται με εργασίες της Προεδρίας ως προς τη διαχείριση και το σχεδιασμό των εργασιών του Συμβουλίου, ενώ η COREPER 1 αποτελείται από αναπληρωτές και ασχολείται με θέματα τεχνικού, τομεακού χαρακτήρα. Έχει την ευθύνη για την προετοιμασία και την παρουσίαση όλων των θεμάτων στα Συμβούλια των Υπουργών.

Διαδικασία Λήψης Αποφάσεων

Ανάλογα με το θέμα απαιτούνται διαφορετικές πλειοψηφίες. Δύο οι συνήθεις τρόποι λήψης αποφάσεων ομοφωνία και ειδική πλειοψηφία. Οι αποχές **δεν** εμποδίζουν το Συμβούλιο να αποφασίζει με ομοφωνία. Σε περιπτώσεις ειδικής πλειοψηφίας, οι ψήφοι αντανakλούν την πληθυσμό της χώρας. Οι μεγάλες χώρες έχουν 29 ψήφους και οι μικρότερες αναλογικά λιγότερες. Οι απαιτούμενοι ψήφοι 258 από 345 (70%). Πρέπει να ψηφίσουν υπέρ της πρότασης τουλάχιστον 10 χώρες.

Ευνοούνται κυρίως τα μικρά κράτη.

Είδη Κοινοτικής Νομοθεσίας

Κανονισμός, γενικού και αφηρημένου χαρακτήρα διάταξη. Έχει άμεση εφαρμογή και άμεσο αποτέλεσμα και ισχύει από τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε. Καθίσταται αυτόματα μέρος των εθνικών νομοθεσιών. Υπερισχύει κάθε αντίθετης διάταξης νόμου και στο ελληνικό δίκαιο έχει ισχύ τυπικού νόμου.

Οδηγία, δεσμευτική μόνο ως προς τα αποτελέσματά της στα κράτη μέλη τα οποία απευθύνεται. Το κράτος μέλος είναι ελεύθερο ως προς την επιλογή των μέσων για την επίτευξη του αποτελέσματος.

Απόφαση, εξειδικευμένου διοικητικού χαρακτήρα πράξη η οποία είναι δεσμευτική στο σύνολό της μόνο για αυτούς στους οποίους απευθύνεται.

Σύσταση, δεν είναι δεσμευτική πράξη.

Γνώμη, δεν είναι δεσμευτική πράξη.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ;

- ▶ **Αρχηγοί Κρατών ή Κυβερνήσεων των κρατών-μελών,**
Πρόεδρος της Επιτροπής, οι οποίοι επικουρούνται στο έργο τους από τους Υπουργούς Εξωτερικών των κρατών-μελών και από ένα μέλος της Επιτροπής.

**ΠΟΙΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ
ΤΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΕΙΝΑΙ
ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΕΣ
ΣΤΗΝ
ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ**

Οι νομικά δεσμευτικές πράξεις του συμβουλίου των υπουργών στην ευρωπαϊκή κοινότητα.

Ο κανονισμός

Η οδηγία

Η απόφαση

Η απόφαση τίτλος 6

Απόφαση πλαίσιο

Κοινή δράση

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ- ΟΔΗΓΙΑΣ

Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ:

Άμεση ισχύ

Άμεσο αποτέλεσμα

Ισχύει αυτόματα με τη δημοσίευσή του σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Δεν παρεμβαίνει η Βουλή ή άλλο όργανο της Πολιτείας για να καταστεί μέρος της Ελληνικής έννομης τάξης.

Δημιουργεί υποχρεώσεις και δικαιώματα στους πολίτες των κρατών-μελών της Ε.Ε.

Η ΟΔΗΓΙΑ:

Υπό προϋποθέσεις

Υπό προϋποθέσεις

Δεν ισχύει αυτόματα. Δεν έχει γενική ισχύ αλλά δεσμεύει εκείνους προς τους οποίους απευθύνεται.

Παρεμβαίνει η εκτελεστική εξουσία μέσω της διαδικασίας έκδοσης Προεδρικών Διαταγμάτων.

Δημιουργεί υποχρεώσεις και δικαιώματα στους πολίτες των κρατών-μελών της Ε.Ε.

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΥΕΛΙΞΙΑΣ

- ▶ Σημαίνει την δυνατότητα ανάπτυξης πολιτικών στις οποίες θα συμμετέχουν μόνο όσα κράτη επιθυμούν. Η αρχή της ευελιξίας σε θεωρητικό επίπεδο πρέπει να αντιμετωπίζεται αρνητικά γιατί διασπά τη συνοχή του συστήματος και τη διάθεση ανάπτυξής του προς μια αναγνωρίσιμη μορφή πολιτικής οργάνωσης. Η συγκεκριμένη αρχή συμπεριλήφθηκε στη συνθήκη του Άμστερνταμ.



Η ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

- ▶ Κάθε χώρα ασκεί την προεδρία για έξι μήνες δηλαδή κάθε 7,5 χρόνια. Η προεδρία του συμβουλίου είναι σημαντική για το κράτος μέλος το οποίο την ασκεί γιατί από τη μία πλευρά εκπροσωπεί το σύνολο της ένωσης και αυτό είναι κάτι που δεν μπορεί να αγνοηθεί γιατί αποτελεί αναβάθμιση της διεθνούς του θέσης και από την άλλη γιατί μέσω της προεδρίας έχει την δυνατότητα να ιεραρχήσει τις προτεραιότητες της ένωσης ανάλογα με τις εθνικά του συμφέροντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

83

Σύνθεση και Οργάνωση του Ε.Κ.

Το εκλογικό σύστημα απαρτίζεται πλέον από 626 μέλη.

Το εκλογικό σύστημα που χρησιμοποιείται για την εκλογή των Ευρωβουλευτών **δεν** είναι ενιαίο. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν έχει μόνιμη έδρα. Η Ολομέλεια συνεδριάζει στο Στρασβούργο, η Γραμματεία εδρεύει στο Λουξεμβούργο ενώ οι Επιτροπές συνεδριάζουν στις Βρυξέλλες.

Συνολικά υπάρχουν 20 Επιτροπές, στις οποίες η συμμετοχή των Ευρωβουλευτών είναι ανάλογη της πολιτικής ομάδας στην οποία ανήκουν.

Η Συνθ. Ε.Ε. ενίσχυσε τις δυνατότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου:

1. Εισαγωγή του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη (Ombudsman).
2. Υποβολή αναφοράς προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από πολίτες ή νομικά πρόσωπα.
3. Δυνατότητα σύστασης προσωρινών Εξεταστικών των Πραγμάτων Επιτροπών.

Διαδικασίες Λήψης Αποφάσεων

Το Κοινοβούλιο εμπλέκεται
στη νομοπαραγωγική
διαδικασία της Ε.Ε. με τους
εξής τρόπους:

διαδικασία Συνεργασίας,
διαδικασία συναπόφασης,
διαδικασία συνδιαλλαγής,
διαδικασία Σύμφωνης
γνώμης,
διαδικασία έμμεσης
νομοθετικής πρωτοβουλίας.

Εθνικά Κοινοβούλια και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Τα εθνικά κοινοβούλια **δεν** έχουν ρόλο στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Τα εθνικά Κοινοβούλια έχουν αρμοδιότητες που αφορούν την επικύρωση των Συνθηκών ή την αναθεώρησή τους και την εισαγωγή νέων μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έχουν ευθύνη για επικύρωση ορισμένων **μόνο** πράξεων.

Με τη Συνθήκη της Λισαβόνας αναβαθμίζεται ο ρόλος των εθνικών κοινοβουλίων τα οποία αποκτούν σημαντικό αν και περιορισμένο ρόλο.

Τα δικαιώματα που απορρέουν από τη Συνθήκη για τα Εθνικά Κοινοβούλια αφορούν και τα δύο νομοθετικά σώματα των κρατών μελών.

Εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας και της καλής λειτουργίας της Ε.Ε.

Εισάγονται οι διαδικασίες κίτρινης και πορτοκαλί κάρτας. Η κίτρινη κάρτα δίνει δικαίωμα στα εθνικά κοινοβούλια να εκφράσουν την ανησυχία τους προς το θεσμικό όργανο που παρήγαγε το σχέδιο νόμου ως προς την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας. Η πορτοκαλί κάρτα έχει εφαρμογή μόνο κατά τη συνήθη νομοθετική διαδικασία.

Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΕΕ ΕΝΙΣΧΥΣΕ ΤΙΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΟΥ ΕΚ:

Με την εισαγωγή του θεσμού του Συνηγόρου του πολίτη επιφορτισμένου να δέχεται τα παράπονα των πολιτών της ΕΕ ή νομικών προσώπων με έδρα τη ΕΕ για κακοδιαχείριση εκ μέρους των θεσμών ή και των οργάνων της ΕΕ.

Με τη δυνατότητα υποβολής αναφοράς προς το ΕΚ από τους πολίτες της ΕΕ ή από νομικά πρόσωπα με έδρα εντός των ορίων της ΕΕ

Με την δυνατότητα σύστασης προσωρινών εξεταστικών των πραγμάτων επιτροπών επιφορτισμένων με την εξέταση καταγγελιών κακοδιοίκησης ή παραβιάσεων κατά την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου.

Με την εισαγωγή της διαδικασίας συναπόφασης με την οποία έφερε το ΕΚ πιο κοντά στο κέντρο λήψης αποφάσεων

Με την εισαγωγή της διαδικασίας της έμμεσης νομοθετικής πρωτοβουλίας.

**ΜΕ ΠΟΙΕΣ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ
ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΣΤΗ
ΝΟΜΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ
Ε.Ε.;**

συνεργασίας

συναπόφασης

διαβούλευσης

συνδιαλλαγής (προϋπολογισμός),

Σύμφωνης Γνώμης

έμμεσης νομοθετικής πρωτοβουλίας

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΕΛΛΕΙΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

Το δημοκρατικό έλλειμμα στην ΕΕ προκύπτει περισσότερο από την εξάπλωση του ευρωπαϊκού συστήματος συνεργασίας τα τελευταία χρόνια.

Οι λόγοι ύπαρξης σχετίζονται με την ιδιαίτερη θέση της ευρωπαϊκής επιτροπής όπου μια διορισμένη γραφειοκρατία έχει την αρμοδιότητα της νομοθετικής πρωτοβουλίας την οποία αποσπά από τα εθνικά κοινοβούλια τα οποία επιπλέον δεν έχουν καμία θεσμική αρμοδιότητα στην διαδικασία λήψης των αποφάσεων στην ΕΕ αλλά και καμία θεσμική δυνατότητα παρέμβασης στην ενσωμάτωση του κοινοτικού δικαίου στην εθνική έννομη τάξη.

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΑΠΟΦΑΣΗΣ

1

Η διαδικασία της συναπόφασης τείνει να γενικευτεί και η οποία φέρνει το εκλεγμένο ευρωπαϊκό κοινοβούλιο πιο κοντά τη λήψη των αποφάσεων.

2

Ως τέτοια είναι πολύ σημαντική διαδικασία γιατί εκτός των άλλων εντάσσει το ΕΚ σταθερά στην νομοπαραγωγική διαδικασία και βελτιώνει έστω και οριακά τη δημοκρατική νομιμοποίηση της ένωσης συνολικά. Μετά τις αλλαγές στη διαδικασία αυτή με τη συνθήκη του Άμστερνταμ η διαδικασία αυτή έχει καταστεί πιο ουσιαστική.

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ.

Οι διαδικασίες που έχουν προβλεφθεί στο πλαίσιο της σύμφωνης γνώμης:


Δημιουργούν ειδικό θεσμικό πλαίσιο μέσω της οργάνωσης διαδικασιών συνεργασίας.

Συνεπάγονται σημαντικές δημοσιονομικές επιπτώσεις

Συνεπάγονται τροποποίηση πράξης η οποία εγκρίθηκε με τη διαδικασία της συναπόφασης.

ΕΘΝΙΚΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

- Τα εθνικά κοινοβούλια δεν είχαν κανένα ρόλο στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Η άμεση εφαρμογή των κανονισμών και η υπεροχή του κοινοτικού δικαίου σημαίνουν ότι τα εθνικά κοινοβούλια και η ελληνική βουλή παρακάμπτονται κατά την παραγωγή της νομοθεσίας. Η ΣΑΜ προκειμένου να αντιμετωπίσει το ζήτημα της ανεπαρκούς συμμετοχής των εθνικών κοινοβουλίων της ευρωπαϊκής ενοποίησης προώθησε μια σειρά μέτρων τα οποία μπορεί να βελτιώσουν λίγο τη κατάσταση δεν επιλύουν όμως το πρόβλημα .



ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (ΔΕΚ).

01

Το δικαστήριο ασκεί τη δικαιοδοτική εξουσία. Στο δικαστήριο μπορούν να προσφεύγουν τα κράτη-μέλη τα κοινοτικά όργανα καθώς και ιδιώτες και επιχειρήσεις.

02

απαρτίζεται από 15 δικαστές και 9 γενικούς εισαγγελείς που διορίζονται με κοινή συμφωνία από τα κράτη μέλη με ανανεώσιμη εξαετή θητεία.



ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άμεσες προσφυγές ασκούνται από την επιτροπή από άλλα κοινοτικά όργανα ή από κράτος μέλος. Οι υποθέσεις που εισάγονται από ιδιώτες ή επιχειρήσεις βάλλοντας κατά της νομιμότητας μιας κοινοτικής πράξης έρχονται απευθείας ενώπιον του πρωτοδικείου.

Αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικής απόφασης που προέρχονται από δικαστήρια των κρατών μελών που χρειάζονται να κριθεί κάποιο ζήτημα κοινοτικού δικαίου για να μπορέσουν να εκδώσουν τη δική τους απόφαση.

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

- Ο ρόλος του ελεγκτικού συνεδρίου στην ΕΕ είναι όμοιος με τον αντίστοιχο θεσμό στην Ελλάδα στο πλαίσιο της διαχείρισης του εθνικού προϋπολογισμού δηλαδή να ελέγχει αν οι δαπάνες οι οποίες προβλέπονται στο γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ έχουν κατανεμηθεί νόμιμα.

ΠΟΙΟ ΕΊΝΑΙ ΤΟ ΚΎΡΙΟ ΈΡΓΟ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΎ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ;

- ▶ Ελέγχει εάν τα έσοδα και οι δαπάνες τηρούν τους νομικούς κανονισμούς και συμφωνούν με τις δημοσιονομικές και λογιστικές αρχές της Κοινότητας

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΉ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

- ▶ Η ΕΤΕπ είναι το χρηματοδοτικό όργανο της Ευρωπαϊκής ένωσης η οποία χορηγεί μακροπρόθεσμα δάνεια για επενδύσεις κεφαλαίου που προάγουν την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη και ολοκλήρωση της ένωσης.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΟΚΕ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Ο ρόλος της ΟΚΕ αλλά και της επιτροπής περιφερειών είναι απλώς συμβουλευτικός. Και τα δύο όργανα εκφράζουν μη δεσμευτική γνώμη όταν κάτι τέτοιο προβλέπεται από τις συνθήκες ή στην περίπτωση της ΟΚΕ και με δική της πρωτοβουλία.

Η ΟΚΕ είναι ένα forum στο οποίο εκπροσωπούνται οι κοινωνικοί εταίροι και το οποίο γνωμοδοτεί για όλα τα θέματα κυρίως όμως για θέματα οικονομικής πολιτικής. Η επιτροπή των περιφερειών δημιουργήθηκε με την συνθήκη του Μάαστριχτ με πρωτοβουλία των βελγικών περιφερειών και των γερμανικών κρατιδίων κρατιδίων και εκπροσωπεί στην ένωση τα συμφέροντα των υποκρατικών οντοτήτων .

Ποια είναι τα μέσα χρηματοδότησης της Σύγκλισης στην Ε.Ε.;

- Κύρια μέσα προώθησης του στόχου της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής και ταυτόχρονα κύριες χρηματοδοτικές πηγές είναι τα διαρθρωτικά ταμεία και το ταμείο συνοχής.

➤ ΤΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

- Ιδρύθηκαν το 1957 με την συνθήκη ίδρυσης της ΕΟΚ ή αλλιώς τη Συνθήκη της Ρώμης και είναι :
- Το ευρωπαϊκό ταμείο περιφερειακής ανάπτυξης (ΕΠΤΑ) του οποίου οι παρεμβάσεις κατευθύνονται προς τις μειονεκτούσες περιφέρειες και αφορούν κυρίως την ενίσχυση των παραγωγικών επενδύσεων των υποδομών και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- Το ευρωπαϊκό κοινωνικό ταμείο (ΕΚΤ), του οποίου οι ενέργειες επικεντρώνονται στους ανθρώπινους πόρους στην επαγγελματική κατάρτιση και στην ενίσχυση της απασχόλησης
- Το ευρωπαϊκό γεωργικό ταμείο προσανατολισμού και εγγυήσεων, τμήμα προσανατολισμού (ΕΓΤΠΕ-Π) το οποίο υποστηρίζει την προσαρμογή των γεωργικών διαρθρώσεων και τις ενέργειες για την ανάπτυξη της υπαίθρου.
- Το χρηματοδοτικό μέσο προσανατολισμού της αλιείας (ΧΜΠΑ) που υποστηρίζει την προσαρμογή των διαρθρώσεων του συγκεκριμένου κλάδου.

ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

- Το ταμείο συνοχής ιδρύθηκε με τη συνθήκη του Μάαστριχτ και λειτουργεί παράλληλα με τα διαρθρωτικά ταμεία. Στόχος του είναι να διευκολύνει τις χώρες εκείνες των οποίων το ΑΕΠ είναι μικρότερο από το 75% του κοινοτικού μέσου όρου. Η κύρια διαφορά του ταμείου συνοχής από τα διαρθρωτικά ταμεία και το ΧΜΠΑ είναι το πρώτο χρηματοδοτεί παρεμβάσεις αποκλειστικά στις χώρες του στόχου 1 ή αλλιώς χώρες συνοχής. Το ταμείο συνοχής παρεμβαίνει στη χρηματοδότηση έργων και δράσεων σε όλη την επικράτεια των χωρών αυτών στους τομείς του περιβάλλοντος και των διευρωπαϊκών δικτύων υποδομών

ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΜΠΑ

Έχουν εγκριθεί από το ευρωπαϊκό συμβούλιο και είναι :

- Συγκέντρωση των παρεμβάσεων σε τέσσερις στόχους
- Συγκέντρωση των πόρων στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές
- Προώθηση της εταιρικής σχέσης
- Ενίσχυση της προσθετικότητας

Οι στόχοι που καλούνται να εξυπηρετήσουν αυτές οι αρχές είναι :

- Η μεγιστοποίηση της οικονομικής αποτελεσματικότητας των πόρων της ΕΕ που διατίθενται μέσω των διαρθρωτικών ταμείων
- Η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μεταξύ των χωρών μελών
- Η μεγιστοποίηση της συμμετοχής των χωρών μελών στη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης χρηματοδότησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων.

Ποιες είναι οι βασικές αρμοδιότητες του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

103

- Ασκήει δικαιοδοτική εξουσία
- Μεριμνά για την ομοιόμορφη ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου
- Δικάζει επί α) άμεσων προσφυγών β) αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικών αποφάσεων
- Στο ΔΕΚ μπορούν να προσφύγουν τα κράτη μέλη, τα ίδια τα κοινοτικά όργανα (πχ η Επιτροπή), ιδιώτες – πολίτες των κρατών μελών, επιχειρήσεις με έδρα στην ΕΕ.
- Αποτελείται από 15 δικαστές & 9 γενικούς εισαγγελείς, οι οποίοι διορίζονται με κοινή συμφωνία από τα κράτη μέλη με δετή ανανεώσιμη θητεία
- Εκτός από το ΔΕΚ λειτουργεί στα πλαίσια της ΕΕ και το Πρωτοδικείο, δικάζοντας κυρίως προσφυγές των υπαλλήλων της ΕΕ κατά της ΕΕ

ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΕΕ (άρθρο 19 Συνθ.ΕΕ)

1. Υποθέσεις που εισάγονται μετά απο αίτημα κρατών μελών, θεσμικών οργάνων ή φυσικών και νομικών προσώπων
2. Προδικαστικές αποφάσεις
3. Αποφάσεις σε άλλες υποθέσεις που προβλέπονται απο τις Συνθήκες

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΤΟΥ ΔΕΕ

1. ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
2. ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΟΥΝ ΕΙΛΛΗΜΜΕΝΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
3. ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΚΥΡΩΣΕΩΣ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ
4. ΓΝΩΜΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ
5. ΕΦΕΤΕΙΟ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ
6. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΕΚΔΙΚΑΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ, ΑΣΥΛΟΥ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΑΒΟΝΑΣ

Τι γνωρίζετε για την περιφερειακή πολιτική

- Η Περιφερειακή Πολιτική αφορά τη μείωση των ανισοτήτων στην ΕΕ σε γεωγραφικό επίπεδο, που καταβάλλονται μέσω της πολιτικής για συνοχή. Η πολιτική συνοχής συνίσταται στην παροχή ενισχύσεων υπό προϋποθέσεις που επιβάλλονται για μεταβιβάσεις πόρων τόσο σε επίπεδο ενισχύσεων όσο και σε επίπεδο συστήματος εφαρμογής. Κοινό σύστημα διαχείρισης μεταξύ ευρωπαϊκού, εθνικού, περιφερειακού και τοπικού επιπέδου, πολυεπίπεδο σύστημα διακυβέρνησης.
- Επιχείρημα μιας Περιφερειακής Πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ αφορά την επούλωση των διαπεριφερειακών εισοδηματικών ανισοτήτων, αν και ο κύριος λόγος της είναι πολιτικός.
- Η μέτρηση των εισοδηματικών ανισοτήτων μετράται συνήθως σε όρους ΑΕΠ κατά κεφαλή, η ΕΕ όμως χρησιμοποιεί ως δείκτη των περιφερειακών αποκλίσεων το ΑΕΠ κατά κεφαλή.
- Σημερινή Κατάσταση των Διαπεριφερειακών Ανισοτήτων.

Η Αναγκαιότητα της Περιφερειακής Πολιτικής

- Η αναγκαιότητα των περιφερειακών πολιτικών εμφανίζεται στα τέλη της δεκαετίας του '60 και συνδυάζεται με σημαντικά γεγονότα, τα οποία είναι: 1. το τέλος της περιόδου μεταπολεμικής οικονομικής ανάπτυξης που χαρακτηρίστηκε από εξαιρετικά υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης.. 2. Συζητήσεις για την πρώτη διεύρυνση της ΕΟΚ με την ένταξη Ηνωμένο Βασίλειο, Δανία, Ιρλανδία, χώρες με έντονα περιφερειακά προβλήματα. 3. Πρώτη ενεργειακή κρίση (1973).

Ιδεολογικοί
λόγοι για την
υιοθέτηση
περιφερειακής
πολιτικής σε
επίπεδο
ΕΟΚ/ΕΕ

1. Αναγκαιότητα να μετριαστούν οι επιπτώσεις της πολιτικής ανταγωνισμού στην περιφερειακή ανάπτυξη.

2. Αναγκαιότητα βελτίωσης της σχετικής θέσης των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών για άριστη αξιοποίηση των ωφελειών της ενιαίας αγοράς.

3. Ορισμένες χώρες θεωρούσαν ότι δεν είναι ευνοημένες με την ΚΑΠ και επιζητούσαν δίκαιη κατανομή κόστους. Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ το 1975), θέτοντας για πρώτη φορά ζητήματα ισόρροπης ανάπτυξης των ευρωπαϊκών περιφερειών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΑΠΟ ΤΑ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Ενότητα 7.1 Η Περιφερειακή Πολιτική

- Η μείωση των ανισοτήτων στην ΕΕ σε γεωγραφικό επίπεδο καταβάλλονται μέσω της πολιτικής για συνοχή.
- Η πολιτική συνοχής συνίσταται στην παροχή ενισχύσεων υπό προϋποθέσεις που επιβάλλονται για μεταβιβάσεις πόρων τόσο σε επίπεδο ενισχύσεων όσο και σε επίπεδο συστήματος εφαρμογής.
- Κοινό σύστημα διαχείρισης μεταξύ ευρωπαϊκού, εθνικού, περιφερειακού και τοπικού επιπέδου, πολυεπίπεδο σύστημα διακυβέρνησης.
- Επιχείρημα μιας Περιφερειακής Πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ αφορά την επούλωση των δια-περιφερειακών εισοδηματικών ανισοτήτων, αν και ο κύριος λόγος της είναι πολιτικός.
- Η Περιφερειακή Πολιτική αποτελεί έκφραση της αλληλεγγύης των μελών της.
- Ύπαρξη δυο ειδών προβληματικών περιοχών, αυτές που ήταν κάποτε μητροπολιτικά κέντρα αλλά έχουσαν χάσει τη θέση τους και αυτές που είχαν ανέκαθεν θέση περιφέρειας.

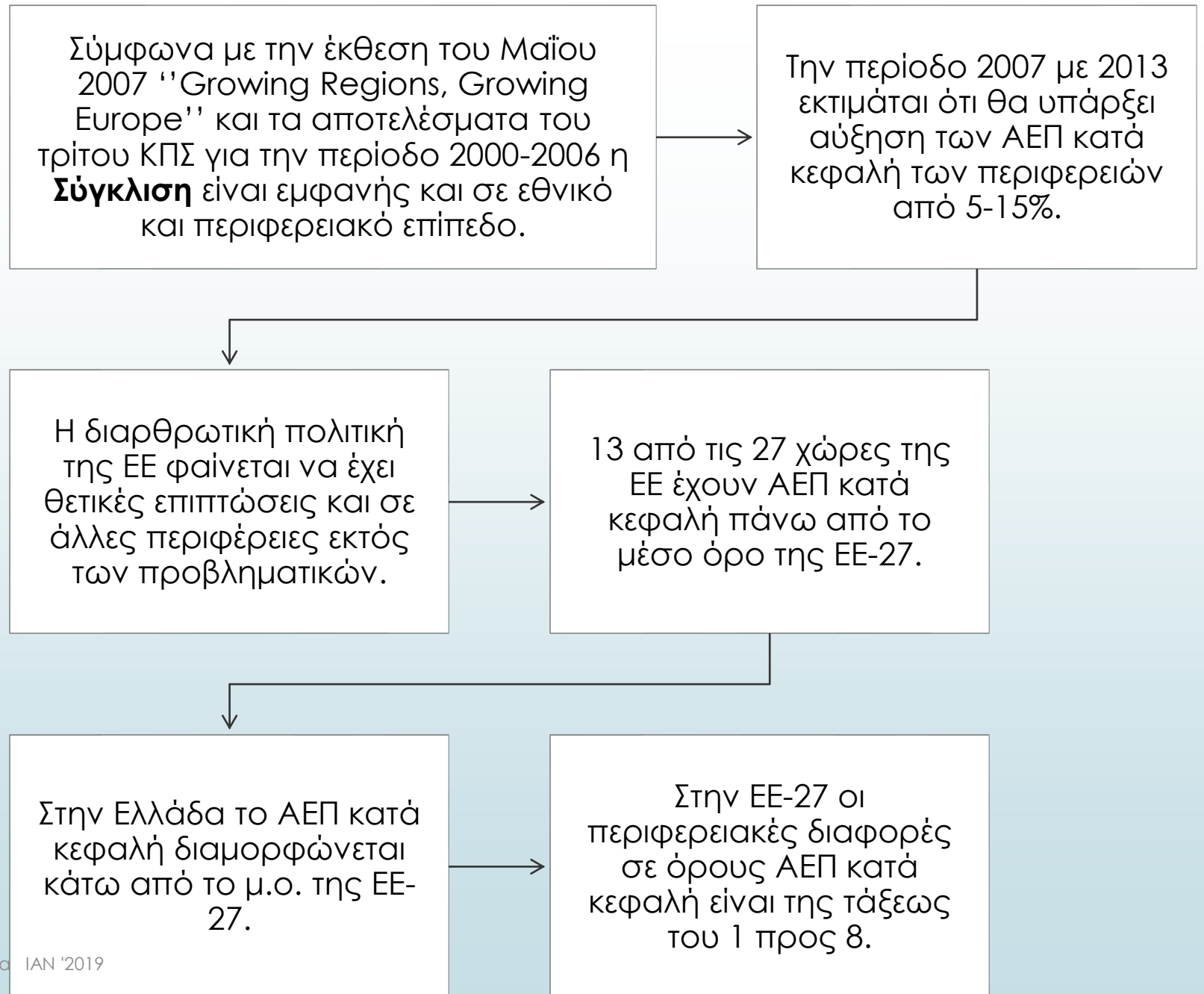
Ενότητα 7.1 Η Περιφερειακή Πολιτική (...συνέχεια)

- ▶ Η μέτρηση των εισοδηματικών ανισοτήτων μετράται συνήθως σε όρους ΑΕΠ κατά κεφαλή, η ΕΕ **όμως** χρησιμοποιεί ως δείκτη των περιφερειακών αποκλίσεων το ΑΕΠ κατά κεφαλή.
- ▶ **Το σύστημα NUTS** είναι μια στατιστική περιφερειακή τυπολογία που δημιούργησε η ΕΕ το 1970 και αναθεωρήθηκε το 2003. Δημιουργήθηκε λόγω της αναγκαιότητας για στατιστική επεξεργασία των στοιχείων είτε σε περιφερειακό εισόδημα είτε σε άλλες παραμέτρους της περιφερειακής ευημερίας. Βασική αποστολή της NUTS είναι η παραγωγή συγκρίσιμων στατιστικών στοιχείων που αφορούν στις περιφέρειες όλης της ΕΕ. Οι γεωγραφικές περιφέρειες της ΕΕ κατατάσσονται με βάση την πολιτειακή δομή κάθε κράτους μέλους και αντιστοιχούν σε NUTS 1,2,3 ανάλογα με τον πληθυσμό τους.
- ▶ Οι 13 ελληνικές περιφέρειες που δημιουργήθηκαν λόγω του 1^{ου} ΚΠ, εντάσσονται στην κατηγορία NUTS 2 και οι νομοί της χώρας μαζί με τους δήμους και τις κοινότητες στην κατηγορία NUTS 3.

Ενότητα 7.1 Η Περιφερειακή Πολιτική (... συνέχεια)

- Στη Συνθήκη της Ρώμης **δεν** προβλεπόταν μηχανισμός αναδιανομής ή Περιφερειακής Πολιτικής.
- Δύο οι σχολές σκέψης, η Σχολή της Ισορροπίας η οποία θεωρεί ότι η απρόσκοπτη λειτουργία της αγοράς από μόνη της θα είναι αρκετή για τη γεφύρωση των διαπεριφερειακών ανισοτήτων, στον αντίποδα η Σχολή της Άνισης Ανάπτυξης σύμφωνα με την οποία η αγορά από μόνη της δε μπορεί να οδηγήσει στη γεφύρωση των διαπεριφερειακών ανισοτήτων και απαιτείται η παρέμβαση αυτού.
- Στη Συνθήκη της Ρώμης το **μόνο** μέσο περιφερειακής πολιτικής που υπάρχει αν και ασθενές είναι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Ενότητα 7.2 Η Σημερινή Κατάσταση των Διαπεριφερειακών Ανισοτήτων



Ενότητα 7.2 Η
Σημερινή
Κατάσταση των
Διαπεριφερειακών
Ανισοτήτων (...
συνέχεια)

Οι περιφέρειες
παρουσιάζουν
σημαντικές αποκλίσεις,
αν και τείνουν να
μειώνονται.

Η γεωγραφική
συγκέντρωση της
οικονομικής ευημερίας
στην ΕΕ μειώνεται.

Ενότητα 7.3 Η Αναγκαιότητα της Περιφερειακής Πολιτικής

Η αναγκαιότητα των περιφερειακών πολιτικών εμφανίζεται στα τέλη της δεκαετίας του '60 και συνδυάζεται με σημαντικά γεγονότα, τα οποία είναι

1. το τέλος της περιόδου μεταπολεμικής οικονομικής ανάπτυξης που χαρακτηρίστηκε από εξαιρετικά υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης.
2. Συζητήσεις για την πρώτη διεύρυνση της ΕΟΚ με την ένταξη Ηνωμένο Βασίλειο, Δανία, Ιρλανδία, χώρες με έντονα περιφερειακά προβλήματα.
3. Πρώτη ενεργειακή κρίση (1973).
4. Κατάρρευση του συστήματος Bretton Woods.

Ιδεολογικοί λόγοι για την υιοθέτηση περιφερειακής πολιτικής σε επίπεδο ΕΟΚ/ΕΕ:

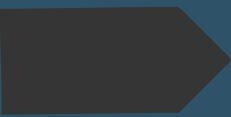
1. Αναγκαιότητα να μετριαστούν οι επιπτώσεις της πολιτικής ανταγωνισμού στην περιφερειακή ανάπτυξη.

2. Αναγκαιότητα βελτίωσης της σχετικής θέσης των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών για άριστη αξιοποίηση των ωφελειών της ενιαίας αγοράς.

3. Ορισμένες χώρες θεωρούσαν ότι δεν είναι ευνοημένες με την ΚΑΠ και επιζητούσαν δίκαιη κατανομή κόστους.

Ενότητα 7.3 Η Αναγκαιότητα της Περιφερειακής Πολιτικής (... συνέχεια)

- Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ το 1975), θέτοντας για πρώτη φορά ζητήματα ισόρροπης ανάπτυξης των ευρωπαϊκών περιφερειών.
- Το 1993 δημιουργήθηκε το Ταμείο Συνοχής και η Επιτροπή Περιφερειών.
- Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ) το 1983. Αφορούσαν κυρίως τρεις χώρες/περιφέρειες, την Ελλάδα, τη νότια Γαλλία και την Ιταλία, με συνολικό ύψος χρηματοδοτήσεων 6,6 δις Ευρωπαϊκών Νομισματικών Μονάδων (ΕΝΜ).
- Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (1987) υπήρξε καταλυτική για την Περιφερειακή Πολιτική της ΕΟΚ/ΕΕ για τους εξής λόγους:
 1. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) απέκτησε τυπική υπόσταση με την ένταξη στις Συνθήκες.
 2. Ένταξη της Οικονομικής και Κοινωνικής Συνοχής στις Συνθήκες.



Ενότητα 7.3 Η Αναγκαιότητα της Περιφερειακής Πολιτικής (... συνέχεια)

Στόχος 3: Καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας. Εξυπηρετούνταν από το ΕΚΤ και αφορούσε το σύνολο της ΕΕ. Όχι γεωγραφικές ενότητες αλλά συγκεκριμένα προγράμματα.

Στόχος 4: Διευκόλυνση της επαγγελματικής αποκατάστασης των νέων. Αφορούσε το σύνολο της ΕΕ.

Στόχος 5 (α) και (β): Προσαρμογή γεωγραφικών διαρθρώσεων και προώθηση της ανάπτυξης των γεωργικών περιφερειών. Αφορούσε συγκεκριμένες περιφέρειες και εξυπηρετούνταν από το ΕΓΤΠΕ-Τμήμα Προσανατολισμού.



Οι στόχοι αυτοί διαμορφώθηκαν και εφαρμόστηκαν στο 1^ο και 2^ο Πακέτο Ντελόρ.

Ενότητα 7.4 Το Ταμείο Συνοχής

Αναθεώρηση του πλαισίου της περιφερειακής πολιτικής με τη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Εδιμβούργου (1992):

1. Επέκταση της περιόδου προγραμματισμού από πέντε σε έξι χρόνια, συμβαδίζει με την περίοδο δημοσιονομικών προοπτικών.
2. Δημιουργία νέου στόχου 4, συγχώνευση στόχου 3 και 4 σε μια ευρύτερη προώθηση της απασχόλησης. Η χρηματοδότηση προερχόταν από το ΕΚΤ.
3. Αλλαγή στις διαδικασίες καθορισμού της επιλεξιμότητας ώστε να αυξηθεί η επιρροή των εθνικών κυβερνήσεων.
4. Επέκταση του Στόχου 5^α στο τομέα της αλιείας και σύσταση του Χρηματοδοτικού Μέσου Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ).

Οι χώρες συνοχής λαμβάνουν βοήθεια από το Ταμείο Συνοχής και το οποίο χρηματοδοτεί μεγάλα επενδυτικά προγράμματα για τις Μεταφορές και το Περιβάλλον. Αντιστάθμιση στις περικοπές των δημοσίων δαπανών.

Ενότητα 7.5 Αρχές Χρηματοδότησης

Οι **αρχές χρηματοδότησης** των Διαρθρωτικών Ταμείων:

Αρχή της συγκέντρωσης των πόρων, κατευθύνονται μαζικά σε επιλεγμένους στόχους ώστε να επιτευχθεί το μεγαλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Αρχή της Εταιρικής Σχέσης, ο προγραμματισμός και η υλοποίηση στηρίζεται στη συνεργασία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των αρμόδιων εθνικών αρχών.

Αρχή του Προγραμματισμού, οι χρηματοδοτήσεις δεν αφορούν σε μεμονωμένα έργα αλλά εντάσσονται σε ένα πλαίσιο μακροχρόνιων επενδύσεων.

Αρχή της Προσθετικότητας, η χρηματοδότηση της ΕΕ δεν υποκαθιστά τις εθνικές χρηματοδοτήσεις αλλά προστίθεται σε αυτές. Η εθνική συμμετοχή είτε δημόσια είτε ιδιωτική αποτελεί προϋπόθεση για την ύπαρξη της χρηματοδότησης της ΕΕ.

Ενότητα 7.6 Η
AGENDA 2000
ΚΑΙ Η Πρώτη
Αναθεώρηση
της Δράσης
των
Διαρθρωτικών
Ταμείων

Ατζέντα 2000, προτάσεις για δημοσιονομικές προοπτικές της περιόδου 2000-2006, που έχουν ως στόχο την προετοιμασία της ΕΕ για την επερχόμενη διεύρυνση.

Αναθεώρηση της Περιφερειακής Πολιτικής.

Περιορισμός των Στόχων των Διαρθρωτικών Ταμείων από 7 σε 3.

Χρηματοδοτική στήριξη των προβληματικών περιοχών, το 70% των συνολικών δαπανών προς τις περιφέρειες του Στόχου 1.

Στόχος 1, βοήθεια στις περιοχές που χαρακτηρίζονται από αναπτυξιακή υστέρηση. Όλες οι περιφέρειες του Προηγούμενου Στόχου 1, χρηματοδοτούνται από το σύνολο των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Στόχος 2, έξοδος των περιφερειών από την κρίση και υποστήριξη της οικονομικής και κοινωνικής ανασυγκρότησης. Υψηλά ποσοστά ανεργίας.

Ενότητα 7.7 Οι Δημοσιονομικές Προοπτικές 2007-2013. Η Αναθεώρηση των ΚΠΣ

Οι δημοσιονομικές προοπτικές της περιόδου 2007-2013 δεσμεύτηκε για τη Διαρθρωτική Πολιτική της ΕΕ το 35% του κοινοτικού προϋπολογισμού.



Οι πόροι επικεντρώνονται σε περιοχές που πρέπει να προβούν σε διαρθρωτικές αλλαγές. Συγκέντρωση δραστηριοτήτων γύρω από την έρευνα, την καινοτομία και την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας και των επιχειρήσεων.



Εισαγωγή **νέων** ποιοτικών στοιχείων:



Νέα στρατηγική προσέγγιση.



Δέσμευση πόρων.



Οι νέες διατάξεις διέπονται για την περίοδο 2007-2013:



Ενιαίο σύνολο κανόνων διαχείρισης



Ενιαίο σύνολο κανόνων επιλεξιμότητας για τις δαπάνες



Απλούστευση της χρηματοοικονομικής διαχείρισης



Αύξηση της αναλογικότητας και απλούστευση των συστημάτων ελέγχου.

Ενότητα 7.7 Οι Δημοσιονομικές Προοπτικές 2007-2013. Η Αναθεώρηση των ΚΠΣ (...συνέχεια)

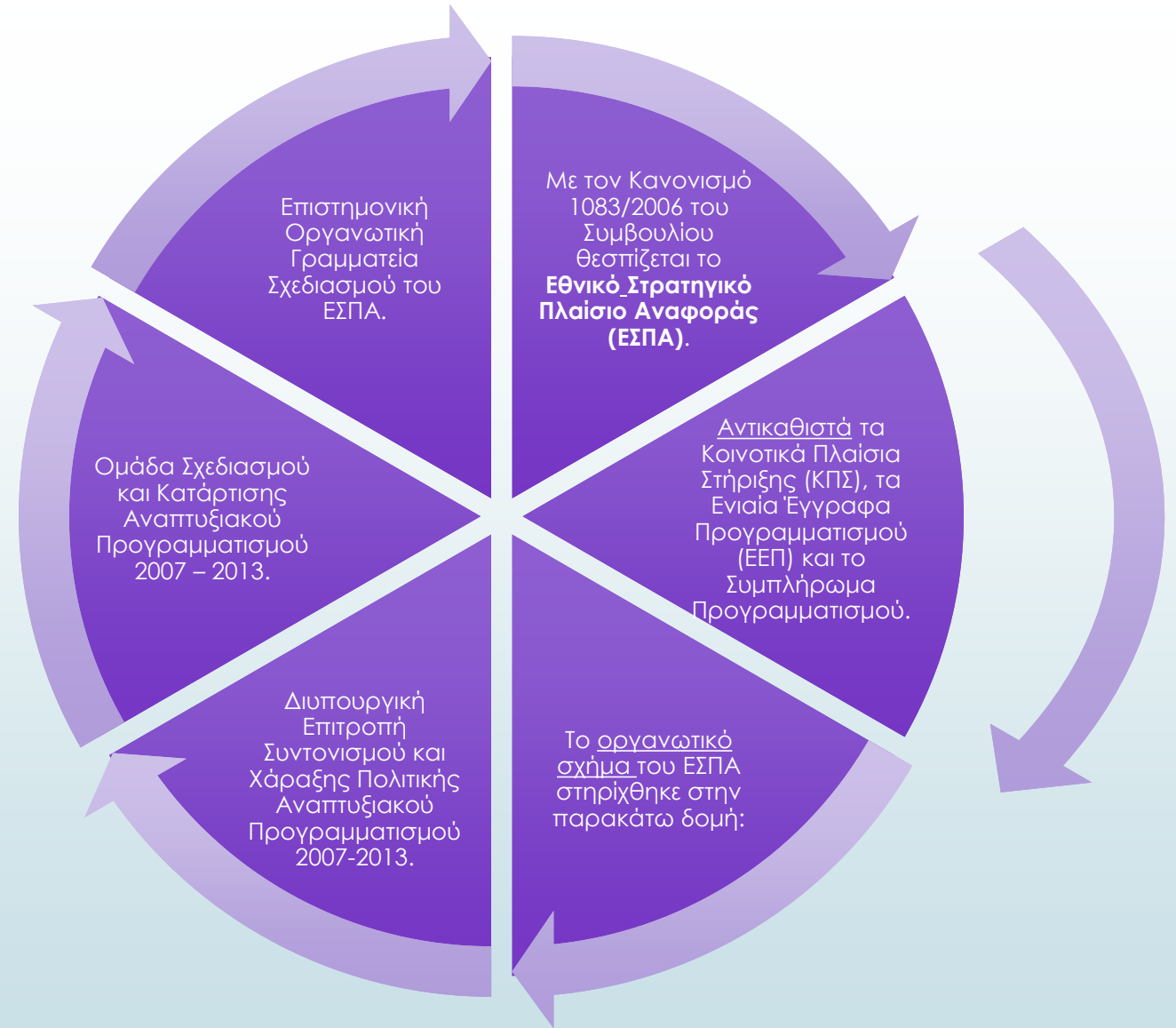
Πλέον,

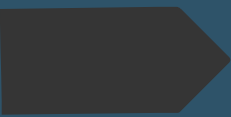
- Ο Στόχος 1 είναι **Σύγκλιση**.
- Ο Στόχος 2 είναι **Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση**.
- Ο Στόχος 3 είναι **Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία**.

Νέες καινοτόμες δράσεις για τη νέα διαρθρωτική επιτροπή:

- JASPERS
- JESSICA
- JEREMIE
- Εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης

Ενότητα 7.8 Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ)





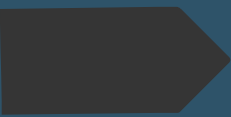
Ενότητα 7.8 Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) (... συνέχεια)

Καινοτομία του ΕΣΠΑ αποτελεί η συγκρότηση ευρύτερων χωρικών ενοτήτων από περισσότερες περιφέρειες, ώστε να δημιουργηθούν χωρικές μονάδες, που θα έχουν τη δυνατότητα να αναπτυχθούν αποτελεσματικότερα στα πλαίσια του διεθνούς ανταγωνισμού.

Δημιουργούνται νέες χωρικές ενότητες και επισημαίνονται τρεις στόχοι άμεσα συνδεδεμένοι στο χώρο, που προσδιορίζουν το περιεχόμενο της χωρικής ανάπτυξης.

Το νέο σχήμα είναι μικρότερο, σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο, πλήθος Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Κάθε ΕΠ μπορεί να καλύπτει μόνο ένα από τις τρεις στόχους της Πολιτικής Συνοχής της ΕΕ, εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά. Η χρηματοδότηση προέρχεται από μόνο ένα Ταμείο.



Ενότητα 7.8 Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) (... συνέχεια)

Στην Ελλάδα την περίοδο 2007-2013 στο επίπεδο των 5 χωρικών ενοτήτων σχεδιάζονται 5 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ).

Τα ΠΕΠ για όλες τις περιφέρειες θα καλύψουν έναν κοινό κορμό παρεμβάσεων.

Η Ελλάδα συμμετέχει και στην Κοινοτική Πρωτοβουλία “Περιφέρειες για την Οικονομική Αλλαγή”.

Δυνατότητα να χρησιμοποιήσει το Εθνικό Αποθεματικό Απροβλέπτων (ΕΕΑ).

Ενότητα 7.9 Η Δομή Διαχείρισης του ΕΣΠΑ

Η διοίκηση του ΕΣΠΑ είναι μια περίπλοκη δομή,

Τα πιο σημαντικά από αυτά τα όργανα παρουσιάζονται:

Εθνική Αρχή Συντονισμού: Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Εξασφάλιση αποτελεσματικότητας και νομιμότητας της διαχείρισης και εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Διαχειριστική Αρχή: ειδική υπηρεσία, υπεύθυνη για τη διαχείριση του επιχειρησιακού προγράμματος.

Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης: αναλαμβάνουν άσκηση μέρους των αρμοδιοτήτων της διαχειριστικής αρχής.

Ειδικές Υπηρεσίες, αναδιάρθρωση ή συγχώνευση των υφιστάμενων ειδικών υπηρεσιών ώστε να τους ανατεθούν επιπροσθέτως των αρμοδιοτήτων που ασκούν.

Ενότητα 7.9 Η Δομή Διαχείρισης του ΕΣΠΑ (... συνέχεια)

01

Διαχείριση Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, οι ειδικές υπηρεσίες διαχείρισης των ΠΕΠ μετονομάζονται σε Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές, αναλαμβάνουν αρμοδιότητες διαχείρισης.

02

Διάσκεψη των Προέδρων των Επιτροπών Παρακολούθησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του ΠΑΑ και του επιχειρησιακού προγράμματος Αλιείας, παρακολούθηση της εκπλήρωσης των στόχων των Ταμείων και των προγραμμάτων.

03

Επιτροπές Παρακολούθησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, παρακολούθηση αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος.

04

Αρχή Πιστοποίησης, η ειδική υπηρεσία Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των κοινοτικών πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής. Εξασφάλιση των χρηματοδοτικών ροών από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής.

Ενότητα 7.9 Η Δομή Διαχείρισης του ΕΣΠΑ (... συνέχεια)

Αρχή Ελέγχου,
ορίζεται η
Επιτροπή
Δημοσιονομικού
Ελέγχου (ΕΔΕΛ).

Διυπουργική
Επιτροπή
Κοινοτικών
Προγραμμάτων,
συντονισμός και
παρακολούθηση
της εφαρμογής
των Κοινοτικών
Προγραμμάτων
και
Πρωτοβουλιών.

Αναπτυξιακός
Οργανισμός Περιφέρειας
(Α.Ο.Π. Α.Ε.), υποστήριξη
της περιφέρειας για τον
ορθολογικό συνολικό
σχεδιασμό της
ανάπτυξης, υποστήριξη
του αναπτυξιακού
σχεδιασμού ευρύτερων
της περιφέρειας
ενοτήτων,
παρακολούθηση και
αποτίμηση του
σχεδιασμού της και της
υλοποίησης των
παρεμβάσεων στην
περιφέρεια και
υποστήριξη των
δικαιούχων κατά τη
διαδικασία ιεράρχησης
των έργων προς
υλοποίηση,
προετοιμασία καθώς και
υποστήριξη από την
εκτέλεση ως και την
υλοποίηση.

Ενότητα 7.9 Η Δομή Διαχείρισης του ΕΣΠΑ (... συνέχεια)

1

Κοινωνία της Πληροφορίας, εταιρεία **μη** κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με την επωνυμία, Ψηφιακές Ενισχύσεις Α.Ε. , υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Απολαμβάνει όλων των διοικητικών, οικονομικών και δικαστικών αδειών καθώς και όλων των προνομίων του δημοσίου.

2

Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ) Α.Ε., επιστημονική και τεχνική υποστήριξη της διαχείρισης και εφαρμογής προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται, οργάνωση και κάλυψη αναγκών σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό.

3

Δήμος, Α.Ε., **μη** κερδοσκοπικού χαρακτήρα ανώνυμη εταιρεία. Σκοπός η προετοιμασία και η σύνταξη όλων των απαραίτητων εγγράφων για την ένταξη έργων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού.